

Broj: UP1 05/2-02-19-5-92/21 SC
Sarajevo, 16.08.2022. godine

Federalno ministarstvo okoliša i turizma, rješavajući po zahtjevu privrednog subjekta SUŠA COMMERCE d.o.o. Visoko, na osnovu člana 83. stav (2) i člana 93. stav (1) Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21), člana 4. st. (1) i (4) Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolišnu dozvolu ("Službene novine Federacije BiH", broj 51/21) i čl. 200. Zakona o upravnim postupcima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 02/98 i 48/99) u predmetu obnove okolišne dozvole, donosi:

RJEŠENJE

1. Izdaje se okolišna dozvola privrednom subjektu SUŠA COMMERCE d.o.o. Visoko, za kompleks objekata – klaonica sa preladom mesa, depo za privremeni smještaj stoke, štala za tov junadi, štala za krave, mljekara i nadstrešnica za poljoprivredna vozila i sijeno, izgrađenog u naselju Kolozići na zemljištu označenom kao k.č. 523/1, 766/1, 766/2, 760/5 i 764/2 K.O. Kolozići, općina Visoko. Projektovani kapacitet klanja iznosi 120 t/dan, a projektovani kapacitet ostalih jedinica:

- štala za krave prihvatnog kapaciteta od 200 grla,
- štala za tov junadi 1 prihvatnog kapaciteta od 400 grla,
- štala za tov junadi 2 prihvatnog kapaciteta od 500 grla,
- objekat mljekare skladišnog kapaciteta 14 000 l/d mljeka

2. Pravni osnov za postupanje

Pravni osnov za izdavanje okolišne dozvole sadržan je u Poglavlju X. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21) i Prilogu I. Lista pogona i postrojenja za koje Federalno ministarstvo izdaje okolišnu dozvolu Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolišnu dozvolu ("Službene novine Federacije BiH", broj 51/21), na osnovu kojih je utvrđeno da privredno društvo pripada postrojenjima i djelatnostima definisanim pod tačkom 6.4. klaonice i proizvodnja hrane. Zahtjev je izrađen na obrascu III. Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolišnu dozvolu ("Službene novine Federacije BiH", broj 51/21) koji je izradila ovlaštena konsultantska kuća Muiteh inženjering d.o.o. Zenica.

Privredno društvo SUŠA COMMERCE d.o.o. Visoko, ispunjava uslove iz člana 93. Zakona i to:

Naziv dozvole	Referentni br.	Datum izdavanja	Period važenja
Rješenje o okolišnoj dozvoli	UP1-0572-23-11-154/15	18.05.2016.	5 godina
Rješenje o prethodnoj vodnoj saglasnosti	UP-I/25-1-40-166-3/20	18.05.2020.	Do 18.05.2023.
Rješenje o upotrebi građevine	12-23-1229/05	11.08.2009.	-
Rješenje o urbanističkoj saglasnosti	12-23-9318/16	28.02.2020.	-
Rješenje o vodnoj dozvoli	UP-I/25-3-40-647-6/19	14.04.2020.	Do 19.12.2023.
Rješenje o okolišnoj dozvoli	12-19-02655/20	26.06.2020.	5 godina
Rješenje o vodnoj dozvoli	UP-I/25-3-40-515-4/20	02.12.2020.	2 godine

3. OPIS POGONA I POSTROJENJA

3.1. Tehnološka jedinica pogona/postrojenja u kojoj se odvija glavna djelatnost u skladu sa Prilogom I. ili Prilogom II.

Naziv jedinice: Dio kruga u kojem su smješteni objekti klaonice Suša-commerce d.o.o. je podijeljen na "čisti" i "nečisti" dio tako da je čisti dio kruga koncentrisan na jednu stranu, prema glavnom izlazu gotovih proizvoda, i prostorno odvojen od nečistog dijela kruga objekta.

Broj	Naziv podjedinice	Kapacite	Tehnološki opis rada	Referentna oznaka iz tiocrtadijagrama
1.	Čisti dio sačinjavaju sljedeće građevinske cjeline: Ulazna kaplja, Portirnica, Poslovni prostor u sutereu i kancelarije na galeriji, Klaonica sa proizvodnim dijelom za poluproizvode od mesa, Hladnjača, Prostorija za sredstva za čišćenje, Garderobe i sanitarije zaposlenih radnika uz čisti dio klaonice.	120 grla/dan	Pregled životinja prije klanja vrši veterinarski inspektor. Nakon ulaska životinje u objekat vrši se vaganje i smještanje u depo po boksovima. Ukoliko ima sumnjivih i bolesnih grla, ista se odstrane u posebne prostorije za sumnjive i bolesne životinje. Nakon toga pristupa se klanju. Životinje se uvode u klaonicu u posebni hidraulični boks u kome se vrši fiksacija i klanje životinja po islamskim propisima bez mehaničkih oštećenja glave, pri potpunoj svijesti životinje. Trup se dalje odvozi do platforme sa pilom za polovljenje i platforme sa pilom za rasijecanje, gdje se vrši rasijecanje i četvrtanje. Poslije ovih radnji meso se odvozi pomoću kolosijeka u hladnjače na temperaturi od + 10 do - 18 °C. Zadržano meso se stavlja u komoru u poseban boks gdje ga veterinar pregleda i uzima uzorak.	Klaonica

Naziv jedinice				
Broj	Naziv jedinice	Kapacitet	Tehnološki opis	Referentna oznaka iz lista/dijagrama toka u prilogu
1.	Štala za krave	Prihvatni kapacitet od 100 grla	<p>Krave muzare su smještene u ležišnim boksovima bez pregrada i vezane su za jase. Praktikuje se vezani sistem držanja krava. Na betonskoj podlozi je položena prostirka koja je najčešće mješavina piljevine i slame ili sama piljevina. Muža krava muzara je stacionarna, tj obavlja se na stajalištu, odnosno na mjestu boravka krave. Krave se muzu dva puta dnevno. Muža se vrši muzilicama u istom vremenskom periodu u toku dana. Muzilice su uvezane u sistem cjevovoda preko kojeg se mlijeko transportuje i pohranjuje u laktoriz do trenutka otkupa.</p>	Štala krave muzare

3.2. Tehnološka jedinica pogona/postrojenja u kojoj se odvijaju ostale djelatnosti u skladu sa Prilogom I. ili Prilogom II.

2.	<p>Depo za stoku sa klaonicom, Plato za dezinfekciju vozila, Garderobe i sanitarije zaposlenih radnika uz nečisti dio klaonice, Separator masti, Taložnik Septička jama, Nečisti krug kuda se uvode životinje na klanje, te prikupljaju i smještaju nečisti proizvod, konfiskat i ostali otpaci</p>	-	<p>Nečisti dio sačinjavaju slijedeće građevinske cjeline: Depo za stoku sa klaonicom, Plato za dezinfekciju vozila, Garderobe i sanitarije zaposlenih radnika uz nečisti dio klaonice, Separator masti, Taložnik, Septička jama, Nečisti krug kuda se uvode životinje na klanje, te prikupljaju i smještaju nečisti proizvod, konfiskat i ostali otpaci</p>	Klaonica
----	---	---	--	----------

2.	Štala za tov junadi	Privatni kapacitet od 400 grla	Proces ishrane teče u toku cijelog dana i kao osnovna hrana se koristi kukuruzna silaža, sijeno (trava i lucerka), koncentrat. Ujutro se počne sa malom količinom sijena koja podstiče probavni sistem organizma. U toku muže ili neposredno nakon daje 2-3 kg po jednom davanju za 1 grlo. Navečer se daje mala količina sijena i ponovo silaža po volji.	Štala 1
3.	Štala za tov junadi	Privatni kapacitet od 500 grla	Proces ishrane teče u toku cijelog dana i kao osnovna hrana se koristi kukuruzna silaža, sijeno (trava i lucerka), koncentrat. Ujutro se počne sa malom količinom sijena koja podstiče probavni sistem organizma. U toku muže ili neposredno nakon muže se daje koncentrat. Obično se daje 2-3 kg po jednom davanju za 1 grlo. Navečer se daje mala količina sijena i ponovo silaža po volji.	Štala 2
4.	Objekat mjekare	Laktoriz i 4 cisterne za mlijeko ukupnog kapaciteta 14.000 l/d.	Laktoriz i 4 cisterne za mlijeko ukupnog kapaciteta 14.000 l/d. Muža krava muzara je stacionarna, tj. obavlja se na stajalištu, odnosno na mjestu boravka krave. Krave se muzu dva puta dnevno. Muža se vrši muzilicama u istom vremenskom periodu u toku dana. Muzilice su uvezane u sistem cjevovoda preko kojeg se mlijeko transportuje i pohranjuje u laktoriz do trenutka otkupa.	Štala za krave muzare
5.	Nadstrešnica za poljoprivredna vozila i sjeno	Zauzima površinu od 317,95 m ²	Vrši se skladištenje sijena i vozila	Nadstrešnica

3.3. Referentna oznaka emisijonog mjesta (oznake: Z - zrak, V - voda, T - tlo, K - sistem javne kanalizacije) prikazani u tlocrtu pogona/postrojenja/ dijagramu toka

Oznaka	Emisijono mjesto	Gauss Kruegerove koordinate		Opis	Broj priloga
		X	Y		
5	Klaonica	44.0181178	18.122827	Trenutno se sve sanitarne i fekalne vode otpadne vode iz klaonice odvode u sistem javne kanalizacije.	Prilog IV
1	Štala krave muzare	44.017807	18.122782	Najznačajniji okolišni problemi vezani za uzgoj stoke su deponovanje stajskog gnojiva i oseka kao ocedena otpadna voda. Pored toga mogu se pojaviti problemi vezani za buku i odlagalište na kojem se zbrinjavaju gnojiva je nepropusno, na kojem je moguće sestomjesечно odlaganje gnojva sakupljenog iz objekata kompleksa.	Prilog IV
4	Štala za tovnjuniadi 1	44.017746	18.122998	Najznačajniji okolišni problemi vezani za uzgoj stoke gnojiva i oseka kao ocedena otpadna voda su deponovanje stajskog. Pored toga mogu se pojaviti problemi vezani za buku i neugodan miris. Odlagalište na kojem se zbrinjavaju gnojiva je nepropusno, na kojem je moguće sestomjesечно odlaganje gnojva sakupljenog iz objekata kompleksa.	Prilog IV
5	Štala za tovnjuniadi 2	44.0171335	18.121454	Najznačajniji okolišni problemi vezani za uzgoj stoke gnojiva i oseka kao ocedena otpadna voda su deponovanje stajskog. Pored toga mogu se pojaviti problemi vezani za buku i neugodan miris. Odlagalište na kojem se zbrinjavaju gnojiva je nepropusno, na kojem je moguće sestomjesечно odlaganje gnojva sakupljenog iz objekata kompleksa.	Prilog IV

MJESTA TROŠENJA											
WC/kupatila	Proizvodni procesi	Proizvodnja vodene pare	Voda za hlađenje	Industrijsko čišćenje	Pranje kruga kompleksa	190	10	660	35	-	-
Potrošnja %	Potrošnja %	Potrošnja %	Potrošnja %	Potrošnja %	Potrošnja %	Potrošnja	Potrošnja	Potrošnja	Potrošnja	Potrošnja	Potrošnja
						190	10	660	35	-	-

ULAZ											
Javni vodovod	Zahvatanje površinske vode	Vlastiti izvor	Prikupljene atmosferske padavine	Interno recikliranje	-	-	-	-	-	-	-
Potrošnja %	Potrošnja %	Potrošnja %	Potrošnja %	Potrošnja %	Potrošnja	Potrošnja	Potrošnja	Potrošnja	Potrošnja	Potrošnja	Potrošnja
					1.900 m ³	-	-	-	-	-	-

4.2. Voda

Ref. br. ili šifra	Naziv sirovine/ supstance	Miris Da/Ne	Opis	Prag osjetljivosti µg/m ³	Prioritetne supstance	PRILOG IV, br 1		PRILOG IV, br 4		PRILOG IV, br 5	
						Milječne krave	DA	Junad za tov	DA	Krupne stoke za klanje	DA
			Pojava neugodnih mirisa čiji intenzitet ovisi o procesima mikrobiološke razgradnje organske tvari i vremenskim prilikama.	-	-		DA		DA		DA

4.1. Popis sirovina, pomoćnih sirovina i supstanci koje ne sadrže opasne supstance

4. OSNOVNE SIROVINE, POMOĆNE/SEKUNDARNE SIROVINE, VODA, ENERGIJA, OPASNI I NEOPASNI OTPAD

8	Separator	44.019740	18.122570	Prilog IV
7	Taložnik	44.019793	18.122621	Prilog IV
6	Septička jama	44.049443	18.122998	Prilog IV

TROŠAK ZA VODU			
STAVKA	OSNOVA (m ³ /god)	KM/m ³ *	UKUPNO (KM)
UKUPNO	1445	0	0

4.3. Energija

POTROŠNJA ENERGIJE			
Resurs	Ukupna potrošnja (kWh/g, t/g, l sl.)	Potrošnja po jedinici proizvoda	Procenat u odnosu na ukupnu potrošnju (%)
Električna energija	217.537	150	0,070
Prirodni gas	-	-	-
Ugalj	-	-	-
Ostalo	-	-	-

4.4. Skladištenje sirovina i ostalih supstanci

Referentna oznaka iz dijagrama tokal/ tlocrta u Prilogu	Tehnički opis	Kapacitet	Broj prostor skladišta, privremeno skladištenje, rukovanje sa sirovinom, proizvodima i otpadom	1. Ishrana za junad i muzne krave: sijeno	2. Ishrana za junad i muzne krave: silaza
PRILOG BR. IV, br 2	Sijeno se u balama skladišti u natkrivenom prostoru	1500 m ³			
PRILOG BR. IV, br 4	Kao osnovna hrana se koristi kukuruzna silaza, sijeno (trava i lucerka), koncentrat.	2000 m ³			

4.5. Upravljanje opasnim otpadom

Otpadni materijal	Broj pod kojim se otpad vodi	Primarno mjesto nastajanja	Količine		Prerada ili upotreba ili recikliranje izvan lokacije (metoda, lokacija i lokacija i (metoda, lokacija i lokacija i (metoda, lokacija i kontraktor)	Odlaganje izvan lokacije (metoda, lokacija i ugovarač)
			tona/ mjesec	m ³ / mjesec		
Mješavine otpada iz pješćanih komora i odvajanja (muljevi iz taložnika i muljevi iz ostalih obrada industrijskih otpadnih voda) te muljevi iz taložnika i septičke jame (muljevi iz ostalih obrada muljevi iz odvajanja ulja te masti i ulja iz odvajanja potrebi uklanjanja mješavine sklopila ugovor sa firmom DELTA Petrol koja po potrebi uklanjanja mješavine Suša commerce d.o.o. je	13 05 08*	Separator	-	8,0	-	ih tretira izvan kruga kilaonice.

4.6. Upravljanje otpadom koji nije opasnim

Otpadni materijal	Broj pod kojim se otpad vodi u Pravilniku o kategorijama otpada sa listama	Primarno mjesto nastajanja	Količine		Zivotinjske fekalije, urin i gnoj (uključujući pokvarenu slamu i grizinu) se odvozi na vlastito poljoprivredno zemljište i služi za podubravanje.
			tona/mjesec	m ³ /mjesec	
Otpadni materijal	Broj pod kojim se otpad vodi u Pravilniku o kategorijama otpada sa listama	Primarno mjesto nastajanja	tona/mjesec	m ³ /mjesec	Zivotinjske fekalije, urin i gnoj (uključujući pokvarenu slamu i grizinu) se odvozi na vlastito poljoprivredno zemljište i služi za podubravanje.
Miješani komunalni otpad	20 03 01	Farma, mliječara i mliječara	417	-	-
Otpadno životinjsko tkivo (crijeva)	02 02 02	Klaonica	3.725	-	-
Otpadno životinjsko tkivo (koža)	02 02 02	Klaonica	8.958	-	-
Zivotinjske fekalije, urin i gnoj (uključujući pokvarenu slamu), efijent, koji se posebno sakupljaju i obraduju izvan kruga njihovog nastanka	02 01 06	Farma, mliječara i mliječara	4.000	-	-
Odlaganje izvan lokacije (metoda, lokacija i ugovaratelj)	Odlaganje izvan lokacije (metoda, lokacija i ugovaratelj)	Odlaganje na lokaciji (metoda i lokacija)	Odlaganje (metoda i lokacija)	Prerada ili upotreba ili recikliranje izvan lokacije (metoda, lokacija i kontraktor)	Prerada, ponovna upotreba ili recikliranje izvan lokacije (metoda, lokacija i kontraktor)

Materijali neprikladni za potrošnju ili pradu (glava, rogovi, papci i nejestive iznutrice)	02 02 03	Klaonica	9.608	-	-	Otpad se prikuplja zajedno i odvodi od strane komunalnog preduzeća na općinsku deponiju.
--	----------	----------	-------	---	---	--

5. Emisije u okoliš iz pogona i postrojenja preduzeća

5.1. Fugitivne i potencijalne emisije

5.1.1. Emisije u zrak – potencijalne emisije u zrak

Emisiono mjesto (referentni broj) (Prema priloženoj mapi)	Opis	Uzrok (ustov) koji emisiju može da izazove	Materijal	mg/Nm ³	kg/h
Odlagalište gnojiva	širenje mirisa, mogućnost širenja patogenih klica, emisija amonijaka, emisija goveda, u zrak se emitiraju stakleničkog plina metana sumporovodik, hlapivi organski spojevi – mirisi	Tokom različitih operacija intenzivnog uzgoja goveda, u zrak se emitiraju onečišćujuće tvari koje mogu imati znatan utjecaj na kvalitet okolnog zraka.	- Amonijak - Metan	0,075 0,300	0,27 1,08
-	-	-	-	-	-

5.2. Emisije u vode

5.2.1. Emisije koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije

Emisiono mjesto Ref. Br. (Ref. br mora odgovarati broju na mapi lokacije)	Nakon separatora odvođenje u sistem kanalizacije	Koordinate u DKS-u	Naziv privrednog subjekta koje upravlja sistemom prikupljanja otpadnih voda:	Da li je kanalizacioni sistem priključen na uređaj za precišćavanje?	Naziv konačnog recipijenta otpadnih voda iz kanalizacije:
Deponovanje stajskog gnojiva i oseka kao ocjedena otpadna voda objekat za tov goveda i muznih krava		X = 44.019740, Y = 18.122570	JKP Visoko d.o.o. Visoko	NE	Rijeka Bosna

Detalji o emisijama:

Parametar	Prije tretmana		Nakon tretmana (ispušteno)		Efikasnost uredaja za prečišćava nje (%)
	Maks. prosječna vrijednost na dan (mg/l)	Maks. prosječna vrijednost kg/dan (mg/l)	Maks. prosječna vrijednost na dan (mg/l)	Maks. prosječna vrijednost kg/ dan (mg/l)	
Ukupne suspendovane tvari	-	2,64 *10 ⁻⁴	-	0,096	-
BPK5	-	2,44 *10 ⁻⁴	-	0,089	-
KPK	134,4	8,87 *10 ⁻⁴	-	0,323	-
Teško hlapive Lipofilne tvari	0,5	3,30 *10 ⁻⁶	-	0,0012	-
Ukupne površinski aktivne tvari	0,82	5,41 *10 ⁻⁶	-	0,002	-
Ukupni hlor	0,20	1,32 *10 ⁻⁶	-	0,0005	-
Ukupni azot	6,43	42,44 *10 ⁻⁶	-	0,015	-

Referentni broj emisijonog mjesta:

5.2.2. Ispuštanja u sistem javne kanalizacije - Karakteristike emisija

Periodi emisije (prosjeak)	- min/h	24 h/dan	365 dan/god
----------------------------	---------	----------	-------------

Period ili periodi vremena u kojima se javljaju emisije uključujući dnevne ili sezonske varijacije (uključiti početak rada i/ili zaustavljanje):

(1) Emitovana količina			
Prosječno/dan	5,3 m ³	Maksimalno/dan	7,0 m ³
Maksimalna vrijednost/sat	0,3 m ³		

6.3. Emisije u tlo

6.3.1. Raspstrostranje poljoprivrednog i nepoljoprivrednog otpada

Vlasnik zemljišta/Farmer: Osman SUŠA

Referentna mapa: PRILOG BR. II

HPK	Teško hlapive Lipofilne tvari	Ukupne površinski aktivne tvari	Ukupni hlor	Ukupni azot				
	134,4	-	-	-	-	-	-	6,43
Separator ulje/voda	Standardna metoda 5220C APHA-AWWA- 2011	-	-	-	-	-	-	Separator ulje/voda
Separator ulje/voda	JUS.H.Z1.150 VII:1972	-	-	-	-	-	-	Separator ulje/voda
Separator ulje/voda	BAS ISO 7875:2000	-	-	-	-	-	-	Separator ulje/voda
Separator ulje/voda	BAS EN ISO 7393-2:2019	-	-	-	-	-	-	Separator ulje/voda
Separator ulje/voda	Računarski metod	-	-	-	-	-	-	Separator ulje/voda

Identitet površine	Ukupna površina (ha)	(1) Upotrebjiva površina (ha)	Test zemljišta na fosfor mg/l	Nije vršen
K.č. 763/1, 759/1, 768/1, 757	18	18		
Sa određivanjem količine dubriva koje se treba primjeniti treba biti posebno oprezan, jer upotreba većih količina dubriva po hektaru može dovesti do zagađenja površinskih i podzemnih voda nitrata. Obzirom da vlasnik posjeduje dovoljno poljoprivrednog zemljišta za ukupnu količinu nastalog krutog gnoja (obrađuje 18 ha poljoprivrednog zemljišta), ne očekuje se negativan uticaj na to, odnosno dane dolazi do zagađenja poljoprivrednog zemljišta i vodotoka. Kruti gnoj nakon sazrijevanja od cca 6 mjeseci koristit će se za organsku gnojidbu poljoprivrednih površina. Koristenje i ovog gnoja mora biti usklađeno sa zakonskim propisima. "Odlležalo" dubrivo se smatra zgorjeelim stajnjakom i ono je sa stanovišta pristupačnosti hraniva biljkama pogodnije od sirovog ili svjezeg dubriva,				
Primjenjen sistem smanjenja zagađenja (organska dubriva, itd.)				

7. Opis mjera za sprječavanje produkcije otpada kao i za povrat korisnog materijala iz otpada koji producira postrojenje

7.1. Ocjena upravljanja otpadom

Naziv i broj otpada	Opis otpada	Godišnja količina proizvedenog otpada (t)	Godišnja količina obradenog otpada (t)	Postupak obrade otpada i sistem smanjenja proizvodnje otpada	Otpad skladišten na lokaciji (metod, lokacija i ugovarač)
Zivotinjske fekalije, urin i gnoj (uključujući pokvarenu slamu)	Zivotinje izlucuju 70 do 90 % dušika (N), minerala (fosfora -P, kalija - K, magnezija - Mg) i teških metala koje u svoj organizam unose putem hrane. Zbog toga, zivotinjske izlucine, odnosno stajski gnoj, sadrži znatne količine navedenih tvari. Ukoliko ove tvari dospiju u vode ili se prekomjerno akumuliraju u tlu, mogu ugroziti kakvoću tla te površinskih i podzemnih voda. Stajski gnoj je fiziološki nusprodukt, a oduvijek je služio u ratarstvu kao organsko gnojivo. Ako se kao u ovom slučaju, tova junad drži na staji, gnoj je smjesa fecesa, urina i stajne te sadržava 1530 % suhe tvari.	50.000	50.000	Zivotinjske fekalije, urin i gnoj (uključujući pokvarenu slamu i grizinu) se odvozi na vlastito poljoprivredno zemljište i služi za podubravanje. Zbrinjavanje otpada na opisan način neće imati negativnog uticaja na okoliš te se ne propisuju ni mjere zaštite. Krući gnoj odlagat će se na betonskom platou za krući gnoj, a skupljena gnojnica u nepropusnoj betonskoj jami vraćat će se pumpama na hrpe krutog gnoja.	Susjedno poljoprivredno zemljište

<p>Otpadno životinjsko tkivo (koža)</p>	<p>Otpadno životinjsko tkivo (crijeva)</p>
<p>-</p>	<p>-</p>
<p>107,5</p>	<p>44,7</p>
<p>-</p>	<p>-</p>
<p>Koža se bez tretmana soljenjem prosjeduje industrijama koja se bave preradom kože. Firma ALBEX- GRUPE d.o.o. Visoko</p>	<p>Crijeva prikupljaju odvojeno u plastičnim posudama te se kao polu-proizvod prosjeduju trećim licima za izradu gotovih proizvoda (sudžukice, kobasice).</p> <p>Crijeva prikupljaju odvojeno u plastičnim posudama te se kao polu-proizvod prosjeduju trećim licima za izradu gotovih proizvoda (sudžukice, kobasice).</p>

<p>Otpadno životinjsko tkivo i materijali neprikladni za potrošnju ili preradu (glava, rogovi, papci i nejestive iznutrice) se prikupljaju odvojeno od nejestive prikupljaju odvojeno od ostalog otpada i odvoze (glava, rogovi, papci i nejestive iznutrice) na privatnu deponiju koja je se nalazi na oko 1000 metara udaljenosti od klanice.</p>	<p>Za neselektirani otpad, odnosno otpad koji se ne može komercijalno prodati, zbrinjava se privremeno u kontejner u krugu preduzeća, koji nakon punjenja odvozi strane od komunalnog preduzeća</p>	-	-	5	<p>Miješani komunalni otpad</p>
<p>Otpadno životinjsko tkivo i materijali neprikladni za potrošnju ili preradu (glava, rogovi, papci i nejestive iznutrice) se prikupljaju odvojeno od nejestive prikupljaju odvojeno od ostalog otpada i odvoze (glava, rogovi, papci i nejestive iznutrice) na privatnu deponiju koja je se nalazi na oko 1000 metara udaljenosti od klanice.</p>	<p>otpada javno preduzeće "VODOKOM" d.o.o. Kakanj otpad odvozi i deponuje na gradsku deponiju.</p>		115,3		<p>Materijali neprikladni za potrošnju ili preradu (glava, rogovi, papci i nejestive iznutrice)</p>
					<p>Tokom rada farme i klanice nastajati različita otpadna ambalaza i miješani komunalni otpad koji će se odvojeno prikupljati u posebno označenim spremnicima. Sav odvojeno prikupljeni otpad predati će se ovlaštenim pravnim osobama na zbrinjavanje.</p>

jedna godina.

- kako bi se spriječili negativni uticaji emisija na tlo. Životinje izlucuju 70 do 90 % dušika (N), minerala (fostora –P; kalija – K, magnezija – Mg) i teških metala koje u svoj organizam unose putem hrane. Zbog toga, životinjske izlucine, odnosno stajski gnoj, sadrži znatne količine navedenih tvari. Ukoliko ove tvari dospiju u vode ili se prekomjerno akumuliraju u tlu, mogu ugroziti kakvoću tla te površinskih i podzemnih voda. Rok za realizaciju navedene mjere je
 - Izvršiti pravilnu raspodjelu krutog gnoja na poljoprivrednom zemljištu te analizu krutog gnoja
 - Uraditi Glavni projekat i izraditi sistem za tretman otpadnih voda. Rok za realizaciju navedenog tretmana otpadnih voda je tri godine.
 - Trenutno se na predmetnoj farmi sve sanitarne i fekalne vode otpadne vode iz klaonice odvođe u sistem javne kanalizacije. Prema Idejnom prijektu broj 30.LS.PER.III/20 urađen od strane Društva za projektovanje, inženjering i konsalting "PERSPEKTIVA-inženjering" d.o.o. sve tehnološke i fekalne vode bi se odvodile putem zatvorenog sistema cijevima u sistem za tretman, sabirni šaht a potom u bazen za biološki tretman.
- 9. Navesti i opisati sve mjere, tehnologije i druge tehnike za sprječavanje (ili ukoliko to nije moguće), smanjenje emisija iz pogona postrojenja i rokove za njihovu realizaciju**

- Neposredno uz parcelu nalaze se poljoprivredne površine. Buka koja će nastajati na farmi neće imati značajnijeg uticaja na okolinu te se ne propisuju ni mjere zbog: relativno male dinamike dolazak/odlazaka vozila na farmu (vozila radnika na farmi, povremeno vozila veterinarske službe, vozila službe za odvoz otpada animalnog porijekla te vozila službi za odvoz ostalih vrsta otpada, vozila za dopremu hrane, vozila za odvoz mesa iz klaonice, vozila za odvoz mlijeka).
- Bilo koji izvor buke u objektu farme ne smije biti stalan niti iznenadan i ne smije prolaziti najviši dopušteni nivo. Iznenađni visoki tonovi izazivaju uznemirenost životinja što štetno utiče na njihov rast (tov)

8. Ocjena ambijentalne buke: Nije vršeno mjerenje

<p>Otpadni mlij i talog koji nastaju čišćenjem separatora - odjeljivača ulja i masti, prebacuju se direktno iz separatora u auto- separatora i odvoze na deponiju od strane ovlaštenog preduzeća.</p> <p>Ovlašteno preduzeće DELTA PETROL d.o.o. Kakaknj</p>	<p>Suša commerce d.o.o. je sklopila ugovor sa firmom DELTA Petrol koja se direktno iz- separatora u auto- separatora i odvoze na deponiju od strane ovlaštenog preduzeća.</p> <p>Ovlašteno preduzeće DELTA PETROL d.o.o. Kakaknj</p>	<p>10</p>	<p>45</p>	<p>-</p>	<p>Mješavine otpada iz pješčanih komora i odvajaća ulje/voda (mlijevi iz taložnika i odvajaća ulje/voda)</p>
--	--	-----------	-----------	----------	--

- Izvršiti mjerenja fugitivnih emisija u toku tehnološkog procesa na farmi i izvršiti ocjenu uticaja za okolišni zrak. Rok za realizaciju navedene mjere je jedna godina.

10. Opis planiranog monitoringa

Parametar	Učestalost monitoringa	Pristup mjernom mjestu	Metoda uzimanja uzoraka	Metoda/tehnika analize
Fizičko-hemijski i biološki parametri (osnovni pokazatelji kvaliteta)	Dva puta u toku kalendarske godine po jedan uzorak.	Vode koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije izorci otpadne vode za analizu uzeti su iz preliva separatora prije ispuštanja u javnu kanalizaciju. Analiza otpadne vode rađena je iz jednodnevnog kompozitnog uzorka na mjernom mjestu E.	Uzorakovanje otpadnih voda se vrši za vrijeme trajanja tehnološkog procesa, na kontrolnom mjestu izravno prije ispuštanja otpadnih voda u okoliš ili sistem javne kanalizacije.	Ispitivanje pojedinih parametara kvaliteta tehnoloških otpadnih voda vrši se po standardizovanim analitičkim metodama u skladu sa BAS/EN/ISO standardima ili drugim metodama koje daju ekvivalentne rezultate u pogledu preciznosti i pouzdanosti. U skladu sa Uredbom o uvjetima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije i Programom obavljanja monitoring.
Mjerenje ukupnog nivoa buke	Jedan put godišnje i u slučaju većih izmjena na postrojenju	U krugu društva	-	Mjerenje nivoa buke vrši se radi praćenja i kontroisanja uticaja buke, prema standardu BAS ISO 17025:2005 i odredbama Zakona o zaštiti od buke, a i vrednovanje buke se vrši prema međunarodnim standardima ISO
Odvajanje ulja i taloženje mulja od tehnoloških voda	Kontinuiran zadatak	Separator	-	Firma „DELTA PETROL“ Kakanj koja po potrebi uklanja mješavine masti i ulja iz odvajča ulja te muljevi iz taložnika i septičke jame te ih tretira izvan kruga klaonice.
Vrste i količine otpada	Kontinuiran zadatak	Krug društva i objekti društva	-	Operator je dužan organizovati i redovno realizovati monitoring otpada i o tome voditi

11. Kriteriji za određivanje najboljih raspoloživih tehnika i uskladenost emisija iz pogona/postrojenja sa najboljim raspoloživim tehnikama (NRT)
11.1. . Uskladenost emisija iz pogona/postrojenja sa najboljim raspoloživim tehnikama (NRT)

			<p>odgovarajuću evidenciju u skladu sa odredbama Zakona o upravljanju otpadom, Pravilnika o otpadom, Pravidnika o kategorijama otpada sa listama, Uredbe o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada i drugim propisima o upravljanju otpadom, kao i Planom o upravljanju otpadom.</p>
--	--	--	---

Opisati ukratko glavne alternativne prijedloge sadržanih u zahtjevu, ukoliko ih ima.

Uzimajući u obzir da su pogon i postrojenja izgrađeni na lokaciji te da je investitor predvidio odgovarajuće mjere prevencije i minimizacije uticaja, druga alternativna prostorna rješenja nisu razmatrana. Ako uzmemo u obzir dobar dizajn i građevinske izvedbe kao i nabavku savremene opreme, koja posjeduje sve potrebne ateste i upotrebne dozvole, može se reći da ne postoje komponente projekta sa neprihvatljivim uticajem na okoliš.

Prilikom izbora mikrolokacije objekata i instalacija neophodnih za efikasan i bezbjedan rad vodilo se računa o bezbjednosti, protočnosti saobračaja i ekonomičnosti rješenja. Predviđena lokacija i tehnička rješenja koja su data u projektoj dokumentaciji predstavljaju s obzirom na lokaciju i izgrađenost infrastrukture optimalno rješenje.

Investitor je izgradio stalni i ugradio savremenu opremu poštujući važeće tehničke propise i standarde i zakonske propise odnosno oblasti, može se konstatovati da, u okviru kompletnog projekta stavljanja u eksploataciju postrojenja, neće biti neprihvatljivog uticaja na komponente okoliša. U vezi s tim, nisu predviđena alternativna rješenja ovih postrojenja.

Opisati postojeće ili predložene mjere s ciljem da se obezbijedi:

1. Primjenjivanje najboljih dostupnih tehnika da bi se sprječile, ili gdje je to neizvodljivo, smanjile emisije iz instalacije;
 2. Nipoštojanje značajnog zagadivanja;
 3. Sprječavanje nastanka otpada u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom; kada se otpad generira, on se iskoristava, ili kada to tehnički ili ekonomski nije izvodljivo, vrši se zbrinjavanje istovremeno izbegavajući ili smanjujući njegov uticaj na okoliš;
 4. Efikasno korištenje energije;
 5. Poduzimanje svih mjera potrebnih za sprječavanje nesreća i smanjivanje posljedica od njih;
- Produzimanje svih potrebnih mjera kako bi se po prestanku aktivnosti eliminisali rizici od zagadivanja i lokacija dovela u zadovoljavajuće stanje.

Priilikom prijema životinja koje se dobavljaju sa stočnih pijaca primjenjivati suho metenje dostavnih kamiona, prije pranja vodom pod pritiskom. Prostor za pranje urediti tako da se što više izmeta može sakupiti prije nego što pranje vozila počne; • Izbjegavati hranjenje životinje do 24 sata prije klanja kako bi se smanjio stomahni i crijevni sadržaj;

- Pitku vodu davati životinjama samo u onim količinama koliko je to zaista potrebno (specifična potrošnja vode za pice za krave i junad je u rangu 35 l/gri/dan – 70 l/gri/dan). Time se smanjuje produkcija urina, ali i potrošnja vode;
- Primjenjivati suho čišćenje u prostoriji za odmor životinja, a čišćenje vodom samo periodično koristiti. Obično je dovoljno suho metenje, korištenje četke i lopate, iako bi nakon toga trebalo uslijediti ispiranje pod visokim pritiskom barem jednom sedmično;
- Osigurati kontinuirano prikupljanje nus-proizvoda suhim metodomama i razdvajati ih jedne od drugih, duž linije klanja, kombinirano sa optimiziranjem iskrvaranja i prikupljanja krvi;
- Konvejski stolovi s pokretnim posudama ili trakom za veterinarsko-zdravstveni pregled trbušnih i prsnih organa na linijama klanja i obrade govoda ili ovaca mora imati:
 - a. sistem za pranje i sanitaciju posuda ili trake s hladnom vodom i toplom vodom temperature najmanje 83°C;
 - b. kružni termometar postavljen na vidljivom mjestu, čiji je termoelement ugrađen prije izlaznih otvora cijevi za toplu vodu;
 - c. uređaj za odvod vodene pare izrađen od nehrđajućeg materijala, koji sa strane mora imati otvor odgovarajuće veličine za kontrolu funkcioniiranja cijevi za dovod tople vode.
- S unutarnje strane taj uređaj mora imati odvod stvorenog kondenzata;
- d. uređaj za odvod neugodnih mirisa, ako se za transport nejestivih dijelova i konfiskata koriste kanali s gravitacijskim padom ili ako je transport pneumatski;
- e. prekidac za zaustavljanje i pokretanje konvejera na kolosijeku i konvejskom stolu, postavljen nadohvat ruke veterinarskog inspektora.
- Koristiti šuplje noževe za presijecanje vrata. Šuplji noževi se koriste za uzimanje krvi, a crijevom su spojeni sa posudom u kojoj se ona sakuplja;
- Posude za sabiranje krvi moraju biti jasno označene. Ove posude se moraju redovno čistiti. U slučaju da prikupljenu krv nije moguće odmah transportirati, potrebno ju je kratkotrajno uskladištiti u rashlađenom prostoru. Maksimalna dozvoljena temperatura prostorije je 10°C;
- Tokom obrade vršiti sanitaciju ručnog alata u sterilizatoru. Ukoliko se vrši obrada crijeva i želuca u prostoriji za obradu (ako su ispunjeni propisani uslovi) obaviti poslove pranja i čišćenja nakon obrade crijeva i želuca. U sterilizatorima osigurati protok vode temperature najmanje 83°C;
- Suhom metodom prikupljati sadržaj tankog crijeva u posudu i odlagati u kontejner u koji se sakuplja izmet, sadržaj želuca itd. Rub mora biti mokar kako bi se izbjeglo oštećenje crijeva, ali se može koristiti minimalna količina vode kako bi se ograničilo razblazivanje sadržaja crijeva.

U toku rada štale pojavljivat će se razne vrste otpada koje će najčešće biti mješani komunalni otpad, ambalaza od papira i kartona, ambalaza od plastike te otpad nastao kao posljedica održavanja objekta te opreme.

Kruti otpad će se skupljati i razvrstavati po vrsti te odlagati na za to predviđeno mjesto na lokaciji te predavati ovlaštenom sakupljaču. Papirni otpadni materijal i plastični otpadni materijal sakupljat će se i predavati ovlaštenim sakupljačima. U procesu proizvodnje nastaju i male količine opasnog otpada koje čini rabljeno motorno ulje i maziva koji će se skupljati, razvrstati, skladištiti te predavati ovlaštenom sakupljaču uz prateći list i deklaracijom o fizikalno kemijskim svojstvima otpada. Učječaj bi bili mogući ukoliko se otpad ne bi zbrinjavao selektivno, skladištilo u privremenom skladištu i odvozio od ovlaštenih sakupljača.

12. Opis ostalih mjera radi uskladjivanja sa osnovnim obavezama operatera, sa fokusom na mjere nakon zatvaranja ili rušenja postrojenja. Remedijacija, prestanak aktivnosti, restart (ponovno paljenje/puštanje u rad) i briga po prestanku aktivnosti.

Opisati postojeće, ili predložene mjere za smanjenje uticaja na okoliš po prestanku rada dijela ili cijele instalacije, uključujući i mjere za brigu o potencijalnim zagađujućim ostacima poslije zatvaranja.
U slučaju prestanka rada farme za uzgoj i tov junadi SUSA COMMERCE d.o.o. moguća su dva rješenja: - prenamjena objekata za držanje drugih životinja - uklijanje svih objekata. Ukoliko bi došlo do uklijanja svih objekata lokacija bi se mogla dovesti u približno prvobitno stanje, a u slučaju prenamjene utjecaj na okoliš bi se utvrdio novom studijom.
Rezultati ispitivanja lokacije u odnosu na postojeća zagađenja tla i podzemnih voda iz samog pogona postrojenja, ili prijedlog za provedbom takvog ispitivanja/ai prijedlog vremenskog okvira
Nisu vršena ispitivanja.

13. Izvještavanje

Prirednis ubjekt mora izvještavati Federalno ministarstvo okoliša i turizma o godišnjim emisijama zagađivanja na način kako je to propisano odredbama Poglavlja IV Pravilnika o registrirama postrojenja i zagađivanjima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 82/07) tako što će podatke unositi u elektronske obrasce postavljene na <http://www.prr.fmoit.gov.ba>. Izvještaji moraju biti poslani najkasnije do 30.06. tekuće godine za prethodnu godinu izvještavanja.

Priredni subjekt je dužan bez odlaganja prijaviti svaku vanrednu situaciju koja značajno utiče na okoliš.

12. Period važenja dozvole

Ova okolišna dozvola važi 5 (pet) godina od dana uručenja rješenja strankama.

Obrazloženje

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je dana 18.05.2021. godine zaprimilo zahtjev za obnovu okolišne dozvole za tov junadi i tov krava muzara i objekat klaonice privrednog subjekta SUSA COMMERCE d.o.o. Visoko, kojeg je izradilo ovlašteno pravno lice Multitih d.o.o. Zenica.

Pravni osnov za izdavanje okolišne dozvole sadržan je u Poglavlju X. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21) i Prilogu I. Lista pogona i postrojenja za koje Federalno ministarstvo izdaje okolišnu dozvolu Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolišnu dozvolu ("Službene novine Federacije BiH" broj 51/21), na osnovu kojih je utvrđeno da privredno društvo pripada postrojenjima i djelatnostima definisanim pod tačkom 6.4. klaonice i proizvodnja hrane.

Uz zahtjev je dostavljena slijedeća dokumentacija:

- Izvod iz planskog akta
- Zemljoknjižni izvadak
- Posjednovni list
- Kopija katastarskog plana
- Kopija Vodne dozvole broj: UP-1/25-3-40-647-6/19 od 14.04.2020. godine,
- Kopija Rješenja o upotrebi građevine broj: 12-23-1229/09 od 11.08.2009. godine,
- Kopija Rješenja o legalizaciji bespravno građenih građevina broj 12-23-4836/07 od 10.03.2009. godine
- Obrazac Priloga III Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolišnu dozvolu ("Službene novine Federacije BiH" broj 51/21),
- Izjava o istinitosti, tačnosti i potpunosti podataka u skladu sa čl. 6 stav (5) Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolišnu dozvolu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 51/21), koja se daje pod punom moralnom, materijalnom i krivičnom odgovornošću ovjerena kod nadležnog organa (općina ili notar).

Federalno ministarstvo okoliša i turizma u skladu sa članom 88. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21) obavijestilo je zainteresirane strane i stanovnike lokalne samouprave Visoko i Zeničko-dobojskog Kantona o podnesenom zahtjevu za izdavanje okolišne dozvole privrednom

subjektu SUŠA COMMERCE d.o.o. Visoko dopisom od 06.06.2022. godine, objavom u jednom od

dnevnih novina i putem web stranice ministarstva: <https://www.fmoit.gov.ba/bs/okolisne-dozvole/lavne-rasprave-i-lavni-uvidi-lavni-uvide-za-izdavanje-okolisne-dozvole-operateru-susa-commerce-d-o-visoko-za-objekte-za-tov-i-unadi-tov-krava-muzara-i-objekat-klanonice-u-naselju-kolozici-opcina-visoko>

Zahjev za izdavanje okolišne dozvole dostupan je na vid u prostorijama Federalnog ministarstva

okoliša i turizma – sektor za okolišne dozvole, procjenu uticaja na okoliš i čiste tehnologije, ul. Hamdije

Cemerića br.2, Sarajevo. Primjedbe na zahjev za izdavanje okolišne dozvole mogu se dostaviti u

pisanoj formi u roku od 30 dana od dana objavljivanja na web adresu Federalnog ministarstva okoliša i

turizma.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je dopisom broj: UPI 05/2-02-19-5-92/21 SC od

06.06.2022. i urgencijom od 01.08.2022 godine zatražilo zapisnike o inspekcijom nadzoru od strane

federalne uprave za inspekcijske poslove. Dostava podataka o inspekcijom nadzoru broj: 10-19-5-

04165/2022-1005-2-P zaprimljenog u ovom ministarstvu dana 12.08.2022. godine sadrži sljedeće

zapisnike:

- Zapisnik br: UPI-10-19-3-02013/2020-1005-2-P od 04.08.2020. godine

- Zapisnik br: UPI-10-19-1-00532/2021-1005-2-P od 05.04.2021. godine

- Zapisnik br: UPI-10-19-3-00011/2022-1005-2-P od 26.01.2022. godine

Uvidom u inspekcijske zapisnike konstatovano je da privredni subjekt SUŠA COMMERCE d.o.o. Visoko

uredno provodi monitoring emisija i uticaja koje pogon i postrojenje izazivaju.

Nacrt rješenja okolišne dozvole objavljen na web stranici Federalnog ministarstva okoliša i

turizma: <https://www.fmoit.gov.ba/bs/okolisne-dozvole/lavne-rasprave-i-lavni-uvidi-lavni-uvide-za-izdavanje-okolisne-dozvole-operateru-susa-commerce-d-o-visoko-za-objekte-za-tov-i-unadi-tov-krava-muzara-i-objekat-klanonice-sa-pradom-mesa-opcina-visoko> od 13.07.2022. godine. U zakonskom roku nisu pristigla mišljenja i primjedbe

zainteresovane javnosti.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da su propisane mjere očuvanja zraka, voda,

buča, adekvatnog upravljanja otpadom, zaštite biljnog i životinjskog svijeta, mjera sigurnosti i

predostrožnosti od incidentnih situacija, predviđen monitoring i izvještavanje.

Na osnovu izloženog, Federalno ministarstvo okoliša i turizma je ocijenilo da su se stekli uvjeti za

izdavanje - obnovu okolišne dozvole za pogone i postrojenja privrednom subjektu SUŠA COMMERCE

d.o.o. Visoko, te da će se propisanim mjerama zadovoljiti zakonom propisani nivo zaštite okoliša, te je

sukladno Zakonu o zaštiti okoliša, tako da je doneseno rješenje kao u dispozitivu.

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku, te protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može

pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe kod kantonalnog suda u Sarajevu u roku od 30 dana od

dana prijema ovog rješenja. Tužba se podnosi u dva istovjetna primjerka i uz istu se prilaže ovo rješenje

u originalu ili ovjerenom prijepisu.

U skladu sa Zakonom o federalnim upravnim taksama i tarifi federalnih upravnih taksi ("Službene

novine Federacije BiH" broj: 43/13) podnosioc zahjeva je uplatio 250,00 KM na budžetski račun kod

UNION banke d.d. Sarajevo.

S poštovanjem,

akt pripremla: Selma Crnovršanin

akt pregledao: Stjepan Matić

Dostaviti:

1. SUŠA COMMERCE d.o.o. Visoko

Kološići bb 71 300 Visoko

2. Općina Visoko

3. Alije Izetbegovića 12A, 71 300 Visoko

3. Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline

Kučukovići 2, 72 000 Zenica

4. Federalna uprava za inspekcijske poslove,

Fehima efendije Čurčića 6, Sarajevo 71000

5. Sektor za okolišne dozvole, procjenu uticaja na okoliš, registar i čiste tehnologije

6. arhiva

MINISTARICA

dr. Edita Dapo

